

Linux a hazai vállalati felhasználói körben

Nyolc-kilenc év alatt hobbiprogramból világméretű mozgalommá vált a Linux, ez egyedülálló a számítástechnika történetében. Szinte mindennap jelennek meg hírek, amelyek dicsérik, és arról tájékoztatnak, milyen nagy cégek csatlakoztak a „linuxos mozgalomhoz”. Arról viszont kevesebbet olvashatunk, tulajdonképpen mire

is használják ezt az operációs rendszert. Sokáig tartotta – talán még most is tartja – magát az a nézet, hogy otthoni játékszernek kitűnő, de ipari környezetben, igazi munkára nem alkalmas. Ennek egyik oka lehet, hogy a cégek általában nem dicsekszenek azzal, ha valamilyen nyílt forráskódú, ingyenes rendszert használnak, nehogy komolytalannak tűnjének. Reméljük, cikkünk

segít feloldani a magyar cégek félelmeit. Az Egyesült Államokban vagy Nyugat-Európában már az olyan hatalmas vállalatok, intézmények sem titkolják, hogy Linuxot használnak bizonyos feladatokra, mint a NASA, a Boeing Company, a Cisco Systems Inc., a Corel Computer Corp., a Mercedes-Benz AG, a Sony Electronics Inc., az O'Reilly Kiadó, a United States Postal Service, a Netscape Communication Corp., vagy a United States Army Publishing Agency.

Mi arra voltunk kíváncsiak, Magyarországon mennyire terjedt el a Linux használata, az egyes cégek milyen feladatokat bízhatnak rá. Ezért belevágtunk egy önkéntes adatszolgáltatásra épülő felmérésbe. Felvettük a kapcsolatot különböző cégekkel, és a felmérés eredményéből közreadunk egy válogatást. A folyamatosan bővülő anyagot a <http://www.infopen.hu/> honlapon helyezük el, és időről időre nyomtatásban is közreadjuk.

Hazai cégek kiszolgálóinak jellemzői

Fornax Rt.

A <http://www.fornax.hu> címen elérhető kiszolgálót két 550 MHz-es Pentium III-as processzor hajtja, a rendszernek és az adatoknak két, 8 GB-os Ultra66-os merevlemez ad helyet. A másik webkiszolgáló egy Sun4U, u1 147 MHz-es processzorral, 128 MB RAM-mal és két, 4 GB-os SCSI2-es merevlemezrel felszerelve. A kiszolgálók forgalma napi átlagban 7500 látogató, ez havonta megközelítőleg 200 ezer érdeklődőt, illetve adatforgalomban havi 60 GB-ot, találati számban pedig körülbelül 220 ezret jelent. A gépek nagyon jól méretezhetők, terhelésük

csúcsidejében 70-75 százalék. A géphiba miatti kiesés elhanyagolható, évente mindössze egy-kétszer fordul elő. A cégnél Oracle adatbázis-kiszolgálót is használnak. Régebben az iBCS2 emuláció segítségével futtatták a 7.1.3-as változatot, ma viszont a 8.1.5-ös linuxos változatot alkalmazzák. A használt adatbázis mérete nagyjából 1,2 GB, mely tőzsdei adatokat is tartalmaz. Az adatok mentését is Linuxon oldották meg a többfelületű rendszerben. Az Amanda nevű mentőrendszer automatikusan egy HP DAT24-esre és DDS2 kazettákra menti hat-hét gép anyagát, ezek között van Sun Solaris, Windows NT, Linux, sőt, régebben SCO Unix is volt. Rendszerük Debianon fut.

TvNet Kft.

Compaq Proliant kiszolgálót használnak 733 MHz-es Pentium III-as processzorral, valamint két, 18 GB-os SCSI merevlemez RAID vezérlővel és 256 MB RAM-mal – ezen fut a központi honlapot kezelő webkiszolgáló. Már most tervezik egy új, erősebb gép beszerzését. Ez 833 MHz-es Pentium III processzort és hat, 9 GB-os merevlemez tartalmaz, amelyeket RAID5-be kötve fognak használni. Ez lesz az új belső hálózati kiszolgáló, és ezen fut majd a levelező- és adatbázis-kezelő kiszolgáló is. A jelenlegi belső kiszolgálón (333 MHz-es Celeron, 192 MB RAM-mal) egyszerre fut a Sybase SQLanywhere és a PostgreSQL adatbázis-kezelő kiszolgáló. Az egyik a számlázásért felelős, a másik pedig a szolgáltatás iránt érdeklődőket tartja nyilván. A Sybase-hez csak windowsos ügyfelek kapcsolódnak, a PostgreSQL-t az Apache-PHP3 pároson keresztül érik el az ügyfelek. A Sybase-hez is lehet PHP3-as felületet készíteni, a hozzá tartozó odbclib segítségével. Ez a kiszolgáló fájlkiszolgálóként is elérhető kétféle módon: a Samba csomag és nfs segítségével, így megközelítőleg harminc felhasználtól szolgál ki. Ez a gép bonyolítja le a levelezést is. A hálózatkezelésben is szerepet kapott a Linux, az snmp felhasználásával. Kisebb feladatokra is Linuxot alkalmaznak, például irc, news-, ftp- és DNS-kiszolgálóként. A cégnél a RedHatet kedvelik. A Sybase-es ügyfeleken, a vezetők és marketingesek gépein kívül nincs Microsoft-alapú program az egész rendszerben.

Dunaferr Távközlési Intézet

Egy 200 MHz-es Pentium MMX-et használnak 32 MB RAM-mal valamint az operációs rendszernek és az alkalmazásoknak egy 1,2 GB-os és egy 2,1 GB-os IDE merevlemez ad helyet. A hálózati kapcsolatot 3c509-es hálózati kártya teremti meg. Erre a gépre a következő feladatokat bízta: céges telefonkönyv, Unix-alapú telefonközpont számlamegőrzése (ftp-vel tükrözés) és ftp-csere. A telefonkönyvet Apache és PHP3 segítségével oldották meg, az ftp-kiszolgáló feladatát a proftpd csomag látja el. Egy SuSE Linux kezeli az Alcatel telefonközpont hangposztját. A cégnél a Debiant kedvelik.

Linux-támogatás

Mára nemcsak a gép- és alkatrészgyártóknál általános a Linux támogatása, hanem a kis és nagy programgyártó cégek is sorra jelentik be, hogy átültetik különböző programjaikat Linux alá. Néhány ezek közül:

Fejlesztői rendszerek: Cygnus, IBM, Borland, Inprise, Informix, Magic Software Enterprises, Oracle, Compaq, PlugSys International, SGI.

Adatbázis-kezelők: IBM, Sybase, Oracle, Informix, Pervasive Software Inc., Progress.

Üzleti programok: SAP, IBM, Pervasive Software Inc., McAfee, Gentia Software, Computer Associates International Inc., Lotus, Check Point Software Technologies Inc., Progressive Systems Inc., Data Fellows Corporation, Macromedia Inc.

Westel Rádiótelefon

Fujitsu, Siemens, Digital Compaq gépeket használnak Linux futtatására és teljes internetszolgáltatást nyújtanak megközelítőleg ezer felhasználónak. A megoldásra használt programok a következők: levelezésre az exim, a sendmail, az imapd és az imp; webkiszolgálóként Apache; ftp-kiszolgálóként a proftpd; proxykiszolgálóként a Squid; adatbázis-kezelésre PostgreSQL; ssh-ra open-SSH. Saját fejlesztésű parancsállományokat használnak a szolgáltatások és a programok futásának ellenőrzésére, hiba esetén ezek figyelmeztető üzenetet küldenek SMS-ben a kijelölt szakembereknek. A 0660 SMS-rendszerét is Linuxon valósították meg. Terveik között szerepel egy ISDN-behívó útválasztó összeállítása. A cégnél a Debiant kedvelik.

Philos Laboratories

166 MHz-es Pentiumtól 600 MHz-es Athlonig terjed a Linuxot futtató számítógépek sora a cégnél. A rábízott feladatok: fájlkiszolgálóként Samba és nfs; webkiszolgálóként Apache; levelezőkiszolgálóként sendmail; ftp-kiszolgálóként wu-ftp használják. A linuxos gépeket és a negyven felhasználót NIS segítségével felügyelik. Mivel a cég játékprogram-fejlesztéssel foglalkozik, ezért még fordítókiszolgálót és GNATS hibakövető rendszert (bug tracking system) is használnak. A cégnél a Debiant kedvelik.

Budapesti Műszaki Főiskola

Két 366 MHz-es Celeron processzor, illetve 512 MB RAM és körülbelül 100 GB SCSI merevlemez található abban a gépben, amely az <ftp://ftp.fsn.hu/> címen elérhető ftp-kiszolgálót futtatja. A megvalósításhoz a proftpd nevű programot használják. A gépet rsync szolgáltatással is el lehet érni, valamint fut rajta egy webkiszolgáló, a webfsd. Nagy, napi 150-230 GB-nyi adatforgalmat bonyolít le a gép. Ez havonta nagyjából 5 terabájtot jelent. Régebben is előfordult, amikor még csak 160 MB RAM volt a gépben, hogy 350 felhasználó egyszerre használta a gépet. Ilyenkor megközelítőleg 120 MB csereterületet használt tevékenyen, és a terhelés elérte a 100-150-es értéket is. A memóriabővítés óta a terhelést sikerült kettő környékén tartani. Itt is a Debiant részesítik előnyben.

Medicontur

486DX4-120 MHz-es processzor, 16 MB RAM, 1 GB merevlemez az „otthona” annak a Linuxnak, amelyet levelezésre és internetátjáróként használnak egy ISDN-vonalon keresztül. Erre az „aprócska” gépre csupán ezek a feladatok hárulnak: belső webkiszolgáló: Roxen Challenger; SQL-kiszolgáló: MySQL; LDAP-kiszolgáló: OpenLDAP; ftp-kiszolgáló: proftpd; tűzfal: ipfwadm; fájlkiszolgáló: Samba; levelezőkiszolgáló: sendmail, amely az Amavis víruskeresőt használva szavatolja a beérkező levelek vírusmentességét, és az ISDN-vonalon történt telefonbeszélgetések időtartamát is rögzíti. Körülbelül 15 felhasználót szolgál ki.

Sztaki

2000. március 6-án átadták hazánk legnagyobb teljesítményű számítógépét. A Sztakiban 28 PC-t kapcsoltak össze 100 Mbites hálózattal, így a szuperszámítógépek árának töredékéért közel 30 ezer Mflopsra tudták emelni a gépek összteljesítményét. A telep jellemzői: teljes memóriakapacitás: 3,84 GB; teljes merevlemez-kapacitás: 290 GB; hálózati áteresztőképesség: 34 Gb/mp; csúcsebesség: 30 Gflop. A gépek műszaki jellemzői (ezekből áll a telep): DELL Precision 410M munkaállomás, két Intel Pentium III 500 MHz-es processzor, 128 MB ECC SDRAM, 9,1 GB Ultra2 SCSI merevlemez, 100 Mbites ethernet hálózati kártya, 3D-s gyorsító videokártya, 32 MB RAM-mal, 40-szeres sebességű SCSI CD-ROM olvasó, 15 colos DELL monitor. A hálózat 100 Mbites ethernet, 48 kapus Cisco 100 Mbites ethernet kapcsolóval (teljesen kétirányú, 24 Gb/mp). Többféleképpen lehet elérni a fűrtöt: számos felhasználó számára szavatol legalább egy munkaállomást, illetve sok munkaállomást ad néhány felhasználónak. A Sztaki eddig a Paksi Atomerómű Rt.-vel és az Országos Meteorológiai Szolgálattal tárgyalt az együttműködés lehetőségeiről, de várják a szupergyors program felhasználása iránt érdeklődő nagyobb vállalatok jelentkezését is. Alkalmazási területeik: a világegyetem vizsgálata, az atomeróműblokkok működésének modellezése, a meteorológiai előrejelzések, a szemcsés anyagok keverése és szétválasztása, a kémiai módszerek alkalmazása, az anyagtani vizsgálatok és a környezetvédelem. A fűrt operációs rendszere RedHat Linux 6.1.

Összegzés

Minden informatikai rendszer elemekből épül fel, melyeknek együtt kell működniük. Ezt az együttműködést elérni nagyon nehéz, szinte lehetetlen feladat, különösen több gyártó esetén, kivéve, ha a megoldás nyílt szabványokon alapul, és könnyű az átalakítása, teszteszabása. Az szűrhető le a fenti válogatásból, hogy leggyakrabban a nyílt szabványokon alapuló feladatok kerülnek át Linuxra. A legtöbb döntésben – hogy Linuxot használnak más rendszer helyett – elsősorban a rendszer megbízhatósága játszott főszerepet, ingyenessége csak „hab volt a tortán”. A példák azt mutatják, hogy mára már az egymásra kölcsönösen támaszkodó üzleti és nyílt forráskódú programokkal jól működő üzleti hálózatot lehet kialakítani Linuxon is.

Kapcsolódó címek

A Fornax Rt. honlapja ➔ <http://www.fornax-monitor.hu/>
A TvNet Kft. honlapja ➔ <http://www.tvnet.hu/>

Kósa Attila (atkosa@shinwa.hu) informatikus mérnök. Egy japán cégnél dolgozik rendszergazdaként. 1995-ben találkozott először a Linuxszal. Amikor csak teheti, két kislelővel játszik.